

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: חורף תשע"ב, 2012

מספר השאלון: 210,011107

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון א'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	הבנה והבעה	—	50 נקודות
פרק שני	—	אוצר המילים והמשמעים; שם המספר	{	26 נקודות
פרק שלישי	—	תחביר ומערכת הצורות	{	24 נקודות
סה"כ	—			100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) יש לענות על השאלות ב**טופס הבחינה**, לפי ההוראות.

(2) הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

קרא את המאמר שלפניך ואת הקטעים הנלווים אליו, וענה על השאלות בפרקים שאחריהם.

שפות בישראל

(מעובד על פי בוניץ, נ'. [נובמבר 2010]. אתר אנשים. אוחר ב-4 בספטמבר 2011 מ-<http://www.peopleil.org>)

הרכבה המגוון של אוכלוסיית ישראל מתבטא במספר השפות המדוברות בה. לפי נתונים שהתפרסמו באתר האינטרנט "אֶתְנִלּוּג", בישראל מדוברות כ-30 שפות, רובן בקהילות עולים ומהגרי עבודה. השפה הראשית המשמשת הן לתקשורת רשמית והן לתקשורת יום-יומית בין תושבי ישראל היא עברית. להלן נתונים על חלק מן השפות המדוברות בישראל כיום:

5 **עברית** — כשישה מיליון דוברים, מחציתם דוברים ילידיים*. זו השפה הרשמית וגם הנפוצה ביותר בישראל. רוב הלימודים במערכת החינוך בישראל מתנהלים בעברית, וכך גם מתנהלים ערוצי השידור הממלכתיים והציבוריים. כמו כן יש אולפנים ללימוד עברית לעולים חדשים.

10 **ערבית** — כמיליון ו-400 אלף דוברים (כ-20% מכלל האוכלוסייה בישראל בשנת 2009), כמעט כולם דוברים ילידיים. זו השפה הרשמית השנייה בישראל. יש מערכת חינוך ממלכתית בשפה הערבית וערוצי שידור ממלכתיים וציבוריים בשפה זו.

רוסית — כמיליון דוברים, כמעט כולם דוברים ילידיים. מאז שנות התשעים מתפרסמות חלק מההודעות הרשמיות ברוסית (בעיקר אזהרות או מידע לעולים חדשים), ויש ערוצי שידור ברוסית.

15 **אנגלית** — זו השפה הראשית שמשתמשים בה לצורך קשרי חוץ (סחר חוץ, דיפלומטיה וכדומה). היא השפה הזרה הראשית בישראל ונלמדת כמקצוע חובה במערכת החינוך הממלכתית החל מכיתות ג-ד. כמו כן נעשה בה שימוש רב באוניברסיטאות. רוב תושבי ישראל משתמשים בה במידה זו או אחרת כשפה שנייה או שלישית. בישראל יש כ-100 אלף דוברים ילידיים, רובם עולים חדשים מאמריקה, מאירופה ומדרום אפריקה.

20 **אמהרית** — כ-40,000 דוברים. מדוברת בפי בני הקהילה האתיופית (בקהילה זו מדוברת גם השפה הטיגרינית). משרד הקליטה דואג לתרגם הודעות ומסמכים לאמהרית. "קול ישראל" משדר שעות אחדות ביום בשפה האמהרית, וכן יש ערוץ ישראלי-אתיופי, שהחל לפעול ב-2007 ומשדר תכניות באמהרית ובטיגרינית.

שפת הסימנים הישראלית (שס"י) — שפתם של כ-10,000 ישראלים חירשים, מופרת לצורכי תקשורת עם רשויות המדינה.

לפני הקמת המדינה ובעשורים הראשונים לקיומה נעשה מאמץ להפוך את העברית לשפה העיקרית בארץ, 25 הן מסיבות אידאולוגיות שהובילו למדיניות של "כור היתוך" והן מסיבות של נוחות, כדי שהעברית תשמש שפה משותפת לכל הקהילות הלשוניות בישראל. מאמץ זה כלל גם מגבלות שהוטלו על שימוש בשפות זרות, שפות מוצאם של העולים. במשך הזמן הפכה העברית לשפה העיקרית בארץ. 30 בעקבות גלי העלייה הגדולים מסוף שנות השמונים, בעיקר מברית-המועצות ומאתיופיה, השתנתה לחלוטין מדיניות הממשלה כלפי השימוש בשפות זרות. עד אז

מדיניות "כור היתוך"

בשנות החמישים והשישים של מדינת ישראל שלטה בארץ מדיניות שמטרתה הייתה ליצור עם אחד הדובר באותה לשון, ויש לו תרבות אחת. המנהיגים, ובראשם ראש הממשלה דוד בן-גוריון, סברו כי יש למזג את העולים ב"כור היתוך" חברתי. כדי לממש את החזון נדרשו קבוצות העולים השונות להתנתק ממסורות העבר שלהן, ולאמץ את השפה העברית, וכן מנהגים, התנהגות ולבוש שהיו מקובלים בארץ. מדיניות זו עוררה מחאות נמרצות מצד עולים חדשים שהתנגדו לרעיון ודרשו לשמר את תרבותם הייחודית.

(מבוסס על הערך תרבות ישראלית באתר ויקיפדיה. אוחר ב-22 בנובמבר 2011 מ-<http://he.wikipedia.org>)

* דובר ילידי — אדם הדובר שפה מסוימת כשפת אם.

בדרך כלל לא ניתנו לעולים החדשים שירותים בלשונות המוצא שלהם, ונדרש מהם לפנות אל מוסדות המדינה בעברית. על פי המדיניות החדשה הועמדו לרשות העולים שירותים שונים בלשונות מוצאם, למשל במשרד הקליטה הם זכו לשירות ברוסית ובאמהרית. פקידים ששירתו עולים דוברי רוסית קיבלו שיעורים ברוסית; מסמכים ומודעות רשמיות שהופנו לעולים נוסחו ברוסית ובאמהרית. כמו כן התאפשר לעולים להיבחן במקצועות לימוד שונים ובמבחנים פסיכומטריים בלשונות מוצאם. עם זאת נעשה מאמץ להקנות לעולים החדשים את השפה העברית, בעיקר באמצעות אולפנים ללימוד עברית.

המדיניות הלשונית של מדינת ישראל כיום אינה מוגדרת בחוק אחד, והיא מורכבת יחסית. מכלל החוקים ומפסיקות בג"ץ עולה כי בישראל יש שתי שפות רשמיות עיקריות: עברית וערבית, אך הן אינן שוות-מעמד. השפה העברית היא השפה העיקרית ובה נעשית רוב עבודת הרשויות. לחלק מן ההודעות הרשמיות, בעיקר אלה המיועדות לציבור הערבי, מצורף תרגום לערבית. כמו כן הערבית נחשבת שפה לגיטימית בדיוני הכנסת, אך השימוש בה מועט. מותר לעתור בערבית לבתי משפט ולרשויות שלטון אחרות. מערכת החינוך הממלכתית כוללת בתי ספר המלמדים בעברית ובתי ספר המלמדים בערבית. בבתי הספר העבריים נלמדת השפה הערבית החל מכיתה ז', ובבתי הספר הערביים נלמדת השפה העברית מכיתה ג'.

מעמדה של השפה האנגלית אינו ברור. להלכה היא עדיין מוגדרת כשפה רשמית לפי החוק מתקופת המנדט, ויש כמה חוקים של הכנסת המחייבים או מתירים את השימוש בה במסגרת עבודת הרשויות. אולם למעשה הרשויות אינן משתמשות בה אלא לקשרי חוץ, והיא נתפסת כשפה זרה. עיקר השימוש בה הוא לצורכי תקשורת בין-לאומית, כגון קשר עם דיפלומטים ועם תיירים או לצורכי סחר חוץ. לא נהוג לנאום בה בכנסת, ולא מקובל לעתור בה לבתי משפט (אם כי טרם בוטלה בחוק עצם הזכות לעתור באנגלית). שלטי הכוונה, אזהרות ותוויות על אריזות מזון ותרופות נכתבים בדרך כלל גם באנגלית.

תקנון הכנסת אינו קובע במפורש באילו מן השפות יתנהלו הדיונים במליאה ובוועדות הכנסת, אולם ועדת הכנסת התירה לשאת נאומים באנגלית בעת הביקור של נשיא מצרים, סאדאת, בכנסת בשנת 1977.

פרק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1-6.

1. מדוע שאפו המנהיגים להפוך את העברית לשפה העיקרית של היהודים בארץ?

ציין שתי סיבות עיקריות לכך, ופרט כל אחת מהן, על פי המאמר ועל פי הקטע הנלווה בעמוד 2.

(4 נקודות)

2. א. במאמר מפורטות שש מן השפות המדוברות כיום בישראל. מדוע לדעתך הובאו השפות בסדר זה דווקא? (3 נקודות)

- ב. השלם את הטבלה שלפניך על פי המידע במאמר. (9 נקודות)

אמהרית	אנגלית	רוסית	ערבית	עברית	השפה התבחין (קריטריון)
				כ-6 מיליון	1.
					2. המעמד של השפה כיום
					3. מקומה של השפה במערכת החינוך
					4. השימוש בשפה בערוצי השידור

- ג. מהי התרומה של ארגון המידע באמצעות הטבלה? (3 נקודות)

3. במאמר מתואר שינוי שחל ביחס של מדינת ישראל כלפי השימוש בשפות העולים במשך שנות קיומה של המדינה.

א. השווה בין היחס לשפות העולים בשנים הראשונות לקום המדינה לבין היחס כלפיהן כיום.

הבא דוגמה מן המאמר לביסוס דברך. (6 נקודות)

ב. מה דעתך על שינוי זה? בסס את דבריך על המאמר. (4 נקודות)

4. כתוב במה שונה היחס של מדינת ישראל כיום כלפי השפה האנגלית מן היחס כלפיה בתקופת שלטון המנדט הבריטי, על פי המאמר ועל פי הקטע הנלווה בעמוד 3. (5 נקודות)

5. הסבר כיצד המדיניות הלשונית של מדינת ישראל כיום באה לידי ביטוי בשלט שלפניך. (4 נקודות)

(צולם על ידי Magister, מתוך האתר ויקיפדיה, אוחרזר ב-22 בנובמבר 2011 מ-<http://he.wikipedia.org>)

מטלת סיכום (12 נקודות)

6. כתוב סיכום (בהיקף של עד 12 שורות) על פי המאמר על השפות הרשמיות בישראל כיום, כך שיתאים לפרסום בעלון מידע על

מדינת ישראל.

(תוכל להשתמש בעמוד 7 כטיוטה לסיכומך.)

פרק שני – אוצר המילים והמשמעים; שם המספר (26 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 7-12.

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

7. לפניך הערכים **מְדִינָה, מְדִינָי** ממילון אבן-שושן (2003). קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

מְדִינָה נ: [מן דין; ארמית: מְדִינָתָא; ערבית: מְדִינָה עיר] 1. אָרֶץ אֲשֶׁר תּוֹשְׁבֶיהָ נְתוּנִים לְשִׁלְטוֹן מְרָכָזִי, מְחֻקֶּק וְעֶצְמָאִי: "רַבְתִּי בְּגוֹיִם שָׂרְתִי בְּמְדִינוֹת הַיְתָה לְמַס" (איכה א א). "הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְדִינָה" (כתובות ו ד). מְדִינַת יִשְׂרָאֵל. מְדִינַת אֲנְגְלִיָּה. מְדִינַת רוֹסְיָה. 2. הַשִּׁלְטוֹן הַחֲלוּנִי הָאֲזוּרְחִי בְּאֶרֶץ – בְּנִגּוּד לְשִׁלְטוֹן שֶׁל אָנָשִׁי הַדָּת אוֹ שֶׁל הַכְּנִסְיָה: הַבְּעִיָּה שֶׁל הַפְּרֻדַּת הַמְדִינָה מִן הַכְּנִסְיָה. 3. מְחֹז, גְּלִיל, נֶפֶשׁ, פְּלֶף: "מֵהַדוֹ וְעַד-כּוּשׁ, שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה" (אסתר א א). "וַיִּפְקֹד אֶת-נְעָרֵי שָׂרֵי הַמְדִינוֹת וַיְהִיוּ מְאֵתִים שָׁנִים וּשְׁלֹשִׁים" (מלכים א כ טו). "וְאֵלֶּה רְאֵשֵׁי הַמְדִינָה אֲשֶׁר לָשָׁבוּ בִירוּשָׁלַם" (נחמיה יא ג). "פְּרוֹת בִּירוּשָׁלַם וּמַעוֹת בְּמְדִינָה" (מעשר שני ג ד). 4. עִיר, כְּרֶךְ: "מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי שֶׁמְעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל... בְּעֵכוֹ, וְלַעֲזָה עָלָיו כָּל הַמְדִינָה" (פסחים נא). – [מְדִינַת-, מְדִינוֹת]

מְדִינָיִב ת: [מן מְדִינָה] 1. הַשִּׁיף לְהַנְהַגַת הַמְדִינָה, פּוֹלִיטִי: פְּעֵלָה מְדִינִית. בְּמוֹעֶצָה נִתְבָּרְרוּ שְׁאֵלוֹת מְדִינִיּוֹת שׁוֹנוֹת. בְּעִיַת הָאֲכַטְלָה הִיא שְׁאֵלָה כְּלָפְלִית וּמְדִינִית כְּאַחַת. 2. הַקְּשׁוֹר בְּחַיֵּי מְדִינָה, חֻבְרָתִי: "כִּי הָאָדָם מְדִינִי בְּשִׁבְעַ וְשִׁטְבָּעוֹ שִׁיחֵיהָ מִתְקַבֵּץ" (מורה נבוכים ב מ). – [מְדִינִית, מְדִינִיִים, מְדִינִיּוֹת]

א. העתק מן הערך "**מְדִינָה**" –

הגדרה קלסית:

הגדרה על דרך הנרדפות:

(2 נקודות)

ב. המילה "**מְדִינָה**" היא מילה מרובת משמעויות.

ציין אילו מן המשמעויות של המילה אינן רווחות בעברית בימינו. (2 נקודות)

- ג. ציין, על פי הערכים מן המילון, את חלק הדיבור של כל אחת מן המילים:

_____ "מְדִינָה"

_____ "מְדִינָי"

(2 נקודות)

- ציין איזה מידע המופיע בערכים סייע לך לקבוע את חלקי הדיבור. _____

_____ (2 נקודות)

- ד. איזו מבין המילים "מְדִינָה" או "מְדִינָי", שייכת לרובד קדום יותר של השפה? _____ (נקודה אחת)

- ציין איזה מידע מן המילון סייע לך לקבוע זאת. _____

_____ (2 נקודות)

8. בקטע הנלווה בעמוד 2 מופיע המושג "כור היתוך".

לפניך ההגדרה הראשונה של המושג "כור היתוך" ממילון "אבן-שושן":

כור היתוך: 1. מְתֶקֶן שְׁמֵתִיכִים בּוֹ מְתָכוֹת.

מהו השינוי שחל במשמעות המושג בקטע הנלווה? (2 נקודות)

9. א. לפניך משפט מן המאמר, ובו מודגש הצירוף "לשונות מוצא".

"בדרך כלל לא ניתנו לעולים החדשים שירותים בלשונות המוצא שלהם" (שורה 34).

מהי המשמעות של הצירוף "לשון מוצא" במשפט הנתון? (נקודה אחת)

הקף את התשובה הנכונה.

(1) לשון שממנה התפתחו לשונות העולים.

(2) לשון שדוברה בארץ שממנה באו העולים.

(3) לשון שהייתה מדוברת רק בעבר הרחוק.

(4) לשון הנפוצה בארץ מסוימת.

- ב. לפניך משפט מן הקטע הנלווה בעמוד 3, ובו מודגשת המילה "כינון".

"עם כינון שלטון המנדט הבריטי בשנות העשרים הוכרזו בישראל שלוש שפות רשמיות".

מהי המשמעות של המילה "כינון" במשפט הנתון? (נקודה אחת)

הקף את התשובה הנכונה.

(1) ניהול

(2) ביטול

(3) שינוי

(4) ייסוד

10. ציין את היחס בין משמעויות המילים או הצירופים בכל אחד מן הסעיפים שלפניך. (4 נקודות)
א. איסור – התנר	סוג היחס: _____
ב. מגוון – אחיד	סוג היחס: _____
ג. אזהרה – התראה	סוג היחס: _____
ד. אמצעי תקשורת – רדיו	סוג היחס: _____

11. הוטלו מגבלות על שימוש בשפות זרות (על פי שורה 28).

לפניך רשימת מילים.

הקף מביניהן רק את המילים שמתאים לצרף לפנייהן את הפועל "להטיל". (2 נקודות)

מס, אידאולוגיה, שפה, אחריות, אימה, שאלה, תפקיד, תקציב, שאיפה

שם המספר (5 נקודות)

12. א. במשפטים (1)-(2) הקף את הצורות הנכונות של שמות המספר. (4 נקודות)

(1) המאמר אווזר **ברביעי / בארבעה** בספטמבר **אלפיים ואחת-עשרה / אלפיים ואחד-עשר**.

(2) בשלט כתוב כי ביום ו', החל מן השעה **שמונה / שמונה** בבוקר עד השעה **אחת / אחד** בצהריים החנייה בתשלום.

ב. במשפט שלפניך יש מספר מודגש. כתוב אותו במילים (אין צורך לנקד). (נקודה אחת)

שפת הסימנים הישראלית היא שפתם של **10,000** חירשים בארץ.

פרק שלישי – תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

בפרק זה שמונה שאלות: ארבע שאלות מתחום התחביר (שאלות 13-16) וארבע שאלות מתחום מערכת הצורות (שאלות 17-20). ענה על ארבע שאלות בלבד. תוכל לבחור אותן מתחום התחביר או מתחום מערכת הצורות אך משני התחומים כרצונך (לכל שאלה – 6 נקודות).

תחביר

13. לפניך שלושה משפטים III-I, ובהם מילים מודגשות בקו.

קרא את המשפטים, וענה על הסעיפים האלה:

- א. ציין את הסוג התחבירי של כל משפט: פשוט, איחוי (מחובר), מורכב.
- ב. אם המשפט הוא משפט איחוי (מחובר), תחם בו את האיברים; אם המשפט הוא משפט מורכב, תחם בו את הפסוקית. תוכל לסמן תחימה מעל המשפט הנתון.
- ג. ציין את התפקיד התחבירי של הצירופים המסומנים בקו במשפט: נושא, נשוא, משלים פועל, משלים שם (לוואי).

I. המדיניות הלשונית של מדינת ישראל אינה מוגדרת בחוק אחד, והיא מורכבת יחסית.

II. בעקבות גלי העלייה מסוף שנות השמונים השתנתה לחלוטין מדיניות הממשלה כלפי השימוש בשפות העולים.

III. פקידים המשרתים עולים חדשים מברית-המועצות, מקבלים שיעורים ברוסית.

14. לפניך שני משפטים:

I. המנהיגים סברו כי מיזוג העולים ב"כור היתוך" חברתי יוביל ליצירת חברה מלוכדת.

II. מדיניות זו עוררה מחאות נמרצות מצד עולים חדשים שהתנגדו לרעיון זה.

א. ציין לצד כל אחד מן ההיגדים שלפניך אם הוא נכון או לא נכון.

(1) שני המשפטים הם משפטים מורכבים. _____

(2) באחד המשפטים יש פסוקית המתפקדת כמשלים שם. _____

(3) התפקיד התחבירי של הצירוף "מיזוג העולים" במשפט I זהה לתפקיד התחבירי של המילה "מחאות" במשפט II.

ב. (1) העתק מן המשפט הראשון שני צירופים שמניים שכל אחד מהם מורכב מסמיכות ושם תואר.

(1) _____

(2) _____

(2) בחר באחד מן הצירופים שהעתקת, ויָדַע אותו (הוסף לו את ה"א הידיעה).

15. א. לפניך משפט.

שפתם של הישראלים החירשים מכונה ש"י, והיא מופרת לצורכי תקשורת עם רשויות המדינה.

(1) ציין את הסוג התחבירי של המשפט: מורכב או איחוי (מחובר). _____

(2) העתק את כל המילים המשמשות בתפקיד נושא במשפט. _____

(3) העתק את כל המילים המשמשות בתפקיד נושא במשפט. _____

(4) העתק מן המשפט שלושה משלימי שם. _____

ב. לפניך שני זוגות משפטים.

ציין מילת קישור המתאימה לחבר בין המשפטים בכל זוג, וכתוב איזה יחס לוגי היא מבטאת.

זוג 1: — נעשה מאמץ להקנות לעולים החדשים את השפה העברית.

— העמידו לרשות העולים שירותים שונים בשפות ארץ מוצאם.

מילת קישור: _____ היחס הלוגי: _____

זוג 2: — המדיניות של הממשלה כלפי העולים השתנתה.

— העולים יכולים להיבחן בלשונות מוצאם.

מילת קישור: _____ היחס הלוגי: _____

16. א. לפניך משפטים עם סימוני תחימה של החלקים התחביריים.
כתוב מעל כל סימון תחימה את התפקיד התחבירי של החלק: נושא, נשוא, משלים פועל, משלים שם (לוואי).

I.

להודעות	הרשמיות	מצורף

 | תרגום | לערבית.

II.

הרכבה	המיוחד	של אוכלוסיית ישראל

 | מתבטא | במגוון השפות.

- ב. לפניך שלוש דרכים לניתוח אותו משפט, אך רק דרך אחת נכונה.
הקף את המספר של הדרך הנכונה.

I.

נושא	משלים שם (לוואי)	נושא	משלים פועל
משלים שם (לוואי) שם שלוש שפות רשמיות.	בישראל	הוכרזו	משלים פועל עם כינון שלטון המנדט הבריטי

II.

משלים שם (לוואי)	משלים פועל	נושא	נושא
משלים שם (לוואי) שם שלוש שפות רשמיות.	בישראל	הוכרזו	משלים שם (לוואי) עם כינון שלטון המנדט הבריטי

III.

נושא	משלים פועל	נושא	משלים פועל
משלים שם (לוואי) שם שלוש שפות רשמיות.	בישראל	הוכרזו	משלים שם (לוואי) עם כינון שלטון המנדט הבריטי

מערכת הצורות

17. א. עיין בקטע הנלווה, מדיניות "כור ההיתוך" שבעמוד 2, והשלם את הטבלה שלפניך על פי ההוראות.
- (1) מצא בקטע הנלווה שלושה שמות פועל **מבניינים שונים**, ושבץ אותם בטור הימני בטבלה.
- (2) לכל שם פועל כתוב את השורש ואת הבניין שלו וכן שם פעולה מאותו השורש ומאותו הבניין.

שם הפועל	השורש	הבניין	שם פעולה מאותו השורש ומאותו הבניין

- ב. לפניך משפט מן המאמר, ובו פועל מודגש.
- "מערכת החינוך הממלכתית **פוללת** בתי ספר המלמדים בעברית ובתי ספר המלמדים בערבית". (שורה 45)
- מהי צורת העתיד נסתרת מאותו שורש ומאותו הבניין של הפועל **פוללת**? הקף את התשובה הנכונה.

- (1) תִּכְלֵל (2) תִּכְלִיל (3) תִּכְלָל (4) תִּכְלָל

18. לפניך טבלה ובה משפטים על פי המאמר. בכל משפט יש פועל מודגש.
- א. לכל פועל כתוב את הבניין שלו, וציין אם הוא פעיל או סביל.

משמעות הפועל: פעיל או סביל	הבניין	הפעלים
		היא נִלְמְדָת כמקצוע חובה (על פי שורה 14).
		שפת החירשים מְכַרְת לצורכי תקשורת עם רשויות המדינה (על פי שורות 21-22).
		עד אז לא נִתְּנו לעולים שירותים בלשונות המוצא שלהם (על פי שורות 33-34).
		יש כמה חוקים הַמְחִיבִים את השימוש בה (על פי שורות 48-50).
		יש כמה חוקים הַמְתִּירִים את השימוש בה (על פי שורות 48-50).
		טרם בִּטְּלָה בחוק הזכות לעתור באנגלית (על פי שורות 54-55).

- ב. (1) בחר מבין הפעלים פועל אחד סביל, וכתוב אותו כפועל פעיל מאותו השורש.
- (2) בחר מבין הפעלים פועל אחד פעיל, וכתוב אותו כפועל סביל מאותו השורש.

19. א. לפניך צירופים ובהם מילים מודגשות.

פְּסִיקוֹת בג"ץ; **דוּבְרֵי עֵבְרִית**; **מְסַמְכִים** רשמיים; **תִּקְנוֹן** הכנסת
מיינ בטבלה את המילים המודגשות לפי סוג הצורך הסופי בהן.

צורן נטייה	צורן גזירה

- ב. (1) בחר במילה אחת מן הטבלה שיש לה צורן **נטייה**, וציין את משמעות הצורן.
 (2) בחר במילה אחת מן הטבלה שיש לה צורן **גזירה**, וציין את משמעות הצורן.
 ג. עיין בערך המילוני **מְדִינָי** בעמוד 8.
 ציין אם הצורן הסופי במילה **מְדִינָי** הוא צורן גזירה או צורן נטייה.
 נמק את בחירתך.

20. א. לפניך רשימת שמות.

הֶרֶב, יְלִידֵי, דִּיפְלוֹמָט, איכות, מְעַרְכָּת, מִילִיוֹן, מִבְּחוֹ, פְּקִיד, תִּקְשָׁרֶת
 מיינ את השמות בטבלה שלפניך.

שורש ומשקל	בסיס וצורן	שאילה מלעז

- ב. שתי המילים: **מְדִינָאֵי וּמְדִינָאֵי** נוצרו באותה דרך תצורה.
 (1) העתק מן הרשימה שבסעיף א מילה אחת שנוצרה באותה דרך תצורה של המילים האלה.
 (2) • במשפט שלפניך הקף את המילה המתאימה מבין שתי האפשרויות:
 הוא **מְדִינָאֵי / מְדִינָאֵי** הממלא תפקיד חשוב בעיצוב מדיניות החוץ.
 • נמק את בחירתך. השתמש במונחים מתורת הצורות.
 ג. כיצד נוצרה המילה שס"י, על פי המאמר?